

LA PENYA *ELS CARRETERS* DE PEGO

Pego, municipi de la Marina Alta, és centre de la vall del mateix nom. Esdevingué baronia el 1262 gràcies al rei Pere III, que la repoblà amb barcelonins.

Josep Domènech –Pep “Terele”– és president de la penya *Els carreters*, primer club esportiu de Tir i Arrossegament. Crearen, a més, la Federació Valenciana d’aquesta especialitat per tal d’aplegar l’afició del País Valencià i ajustar-se a una normativa legal que permetés la seua pervivència com a esport. Hui organitzen concursos que atrauen gent de tot arreu, des de La Cava fins a Oriola.

Els Carreters començaren fa 30 anys amb 7 persones, gràcies a l’esforç de Vicent “Astàsia” i Fernando Giner. Ara mateix n’hi ha 14. Celebren quatre festes a l’any. L’objectiu és mostrar l’actuació dels animals, puix que pertany a la nostra cultura ancestral. No tenen una estructura jeràrquica, ja que cada membre assumeix unes responsabilitats; l’únic càrrec oficial és el de president. Es reuneixen cada dos divendres. L’ajuntament els va cedir un recinte excel·lent al camí de sant Antoni, on se celebren els concursos. Un animal és barat de mantenir, no pas un Tir, perquè calen remolcadors, segurs, carnets especials..., però l’afició pot amb tot.

La primera mostra és a la romeria de sant Antoni, que dura dos dies. A continuació, ve el Tir i Arrossegament de Falles, després de la collita de taronges, que a Pego són molt primerenques. La tercera és una lliga comarcal i, finalment, la festa gran el 27 de juny, en honor del patró de Pego, l’Ecce Homo. Volen organitzar una altra lliga en setembre per tenir els animals en forma.

El concurs de juny comença divendres a les 11 del matí i acaba diumenge al vespre. Cada dia enceten torneig a les 11 i acaben a les 4 de la matinada.

Els premis es reparteixen en 5 categories que depenen del pes de l'animal. Aquest duu entre quilo i quilo i mig de càrrega per quilo de pes seu. Els pegolins sempre han aportat molts diners perquè en donaven la seda, l'arròs i la taronja i són molt treballadors, però la crisi els ha afectat. Enguany sols han aconseguit 15.000 euros i cal tenir en compte que arribar-hi és molt car. El mateix ajuntament, que abans donava 15.000 euros, enguany n'ha donat 1.500.

La crisi també s'ha notat en el nombre de participants. N'arribaren a ser 500. Ara en són 110, però d'assistents n'hi ha com sempre, un munt.

No es regeixen per cap normativa específica, tan sols l'obligatorietat de no pegar les haques. En el darrer concurs, quatre participants foren castigats a no participar-hi en dos anys per maltractar els animals. Em comenta Pep "Terele" que hi ha gent vella que no s'avé a no pegar-los i ho fan a casa perquè prenguen por i així moguen en el concurs. "Terele" hi insisteix: volen que la tradició perdure com a esport, perquè està molt arrelada en els nostres costums i "és molt gustós de veure".

El Tir i Arrossegament de Pego –sobre sorra– està considerat el més important; duen 39 anys.

La pista té 60 metres de llargària i està a l'aire lliure –la sorra és compacta, està assolellada, l'animal pot córrer més.

Hi ha 5 banderes que marquen el començament, el final i 3 parades obligatòries a fi que l'haca puga agarrar aire. És quan es poden fer els 3 avisos –tocar el llom de l'animal amb vara–, perquè l'animal està cansat

i no mouria. Així i tot, dos dies abans ja preparen l'animal amb menjar de més qualitat.

A més de la modalitat tradicional, està el "Tir al gat" i el "Tir a piló". En el primer, dos animals d'un pes similar tiren en sentits oposats. Cal anar molt amb compte perquè podrien fer-se mal. Primer tira l'un i després, l'altre. En estar calfats, lluiten cadascun d'ells per tirar de l'altre. Quant al segon, es posa un piló estacat a terra i se li enganxen unes cadenes i un balancí de ferro. L'animal intenta arrencar la biga, però mai no en podrà. Les haques de raça són les que lluiten fins al final.

Bons tirs són els d'Algemesí i Castelló de la Plana. Per a poder participar en la lliga i obtenir premis, cal fer punts i, per tant, anar a moltes competicions.

Als camps de tir i arrossegament no hi ha amics, perquè tothom vol guanyar i poden haver-hi baralles importants, fins i tot, entre pares i fills, i és que, no fa massa, l'afició era "de got i ganivet". No es coneixen apostes importants. Pel cap alt, un sopar o una ampolla de whisky.

És una festa eminentment masculina, però hi ha una competidora de Tavernes de la Valldigna força atractiva i jove que ho fa molt bé. "Els participants masculins diuen que és un gallimarsot, però és per enveja", em confessa Pep. Ara que a ella, tant se li'n fa i continua participant-hi.

